

48. Effektiv fodring i klimastalden

v. Rådgiver Bjarne Knudsen, bjk@sraad.dk

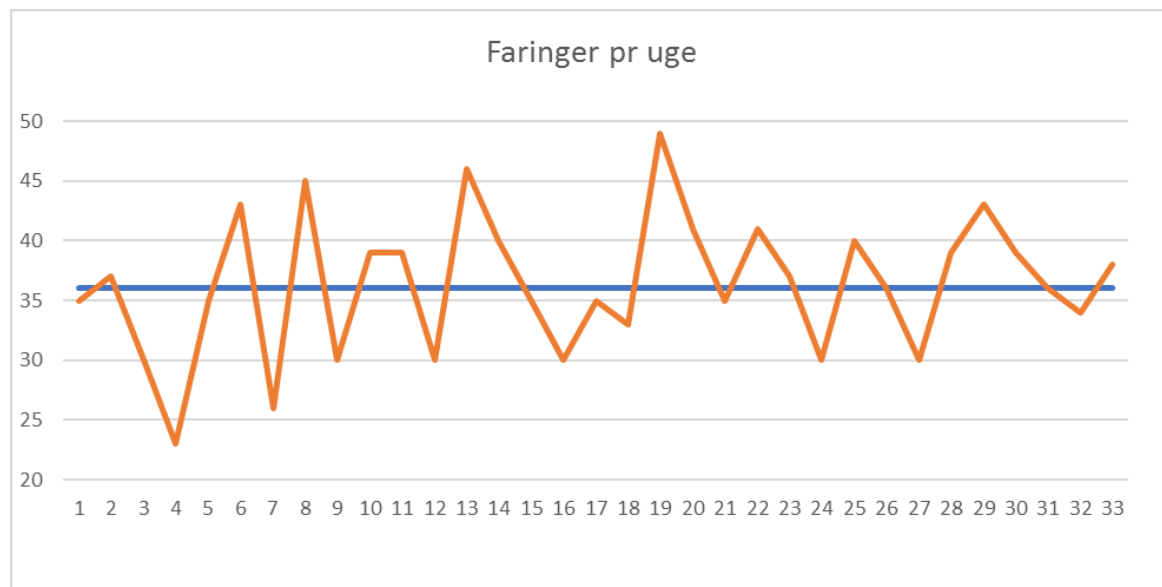

Emner

- Situationen i klimastalden
- De første 2 uger – kom godt i gang
- Ædepladser og vand
- Karakteristik af blandingerne
- Korrekte faseskift
- Andre tiltag for at tingene lykkes

Situationen i klimastalden

- Yngre og mindre grise ved fravænning
- **Uens** alder ved fravænning pga. udsving i faringshold

Situationen i klimastalden

- Yngre og mindre grise ved fravænning
- **Uens** alder ved fravænning pga. udsving i faringshold
- Grisene er længere om at lære at æde
- Højere belægning
- Daglig foderoptagelse ofte på 0,6 – 0,75 FE/dag

Daglig foder-optagelse, FEsv	Foderforbrug, FEsv/kg tv.	Daglig tilvækst, g
0,60	1,75	343
0,75	1,75	429
0,90	1,75	514

Situationen i klimastalden

- Yngre og mindre grise ved fravænning
- **Uens** alder ved fravænning pga. udsving i faringshold
- Grisene er længere om at lære at æde
- Højere belægning
- Daglig foderoptagelse ofte på 0,6 – 0,75 FE/dag

Daglig foder-optagelse, FEsv	Foderforbrug, FEsv/kg tv.	Daglig tilvækst, g
0,60	1,75	343
0,75	1,75	429
0,90	1,75	514
0,90	1,60	563

Successen starter i farestalden

- Tørstofoptagelsen trænes inden fravænning
- Lidt, men tit – skånsom fodring!
 - 4-5 gange i døgnet
 - Godt startfoder med ekstra mælk

”Grisene er meget hurtigere til at lære at æde i klimastalden”

De første 2 uger – kom godt i gang

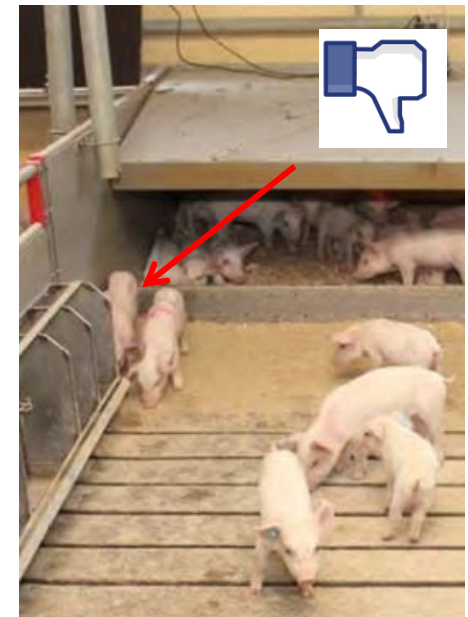
Stimulér grisenes nysgerrighed med frisk foder

- Lys minimum 16 timer i døgnet
- Hyppig gulvfodring
- Opblødt foder til de mindste

Gulvfodring

- Grisene er vant til at æde samtidigt hos soen
- Minimum 4 gange dagligt
- Ikke i et hjørne af stien
- Skal være ædt op på ½ time
 - Frisk foder
 - Foderspild minimeres
- Fodervognen skal ikke stå inde i stalden

Opblødt foder til de mindste

- Foder og vand er blandes til en tyk suppe
- Samme regler som ved gulvfodring
- Høj hygiejne

De første 2 uger – kom godt i gang

- Ikke for restriktiv regulering af automaterne (2/3 – 1/3 reglen)
- Automaterne må ikke fyldes til randen

De første 2 uger – kom godt i gang

- Tjek op på ugentligt forbrug af startblanding (vejes!!)

	Foderoptagelse	Ugentlig tilvækst
Første uge	1,5-2 kg pr. gris	1 kg pr. gris
Anden uge	3-4 kg pr. gris	2,5 kg pr. gris

Startblandingen til de mindste

- Proteinkilder med høj fordøjelighed (evt. blodplasma)
- Spred proteinkilderne
- Ekstra mælkepulver (10 % oveni) (OBS: kvaliteten, laktoseindhold, aroma)
- Ingen sojaskrå!!!!!!
 - Soja indeholder uønskede, ernæringshæmmende stoffer (ANF)
- Varmebehandlet korn
- Syre og andre tilsætningsstoffer
- Evt. indkøbt sækkevare
- Mindre fokus på råprotein/aminosyrer

Ædepladser

Ædepladser: En begrænsende faktor!

- Rørfodringsautomat: Maks. 20-25 grise pr. side (enkeltautomat)
- Nedsat kapacitet ved expandat-/melfoder
- Evt. ekstra foderkasse eller forlænget periode med gulvfodring
- Foder og vand skal være adskilt

Foder og vand holdes adskilt

Foder og vand holdes adskilt

Kan de små grise få foderet ud???

Vandforsyning

- Vandventil – 10 grise pr. ventil ved tørfoder
- Drikkekop – 15-30 grise pr. kop
- Ydelse: 0,5 -0,8 liter / minut

Vandkvalitet

- **Rens vandrør med blandingsprodukt der indeholder..**
 - Organiske syrer (fjerner kalk og okker)
 - Peroxider (fjerner biofilm)

Vandkvalitet

- **Tomme stalde:**
 - 2 % CID 2000 i 5-12 timer
 - Skylles med rent vand
 - OBS: tilstoppede ventiler
- **Med dyr i stalden:**
 - 0,1-0,3 promille i 2-5 døgn

Andre tiltag, smågrise

Skift af foderautomater

- Mulighed for bedre regulering og mindre foderspild
- Fast strategi for regulering. Skalaen kan bruges!
- Foder og vand adskilt
- Plade under automaten

Blanding 2 (10-15 kg)

Udfordring at skifte fra zinkblanding!!

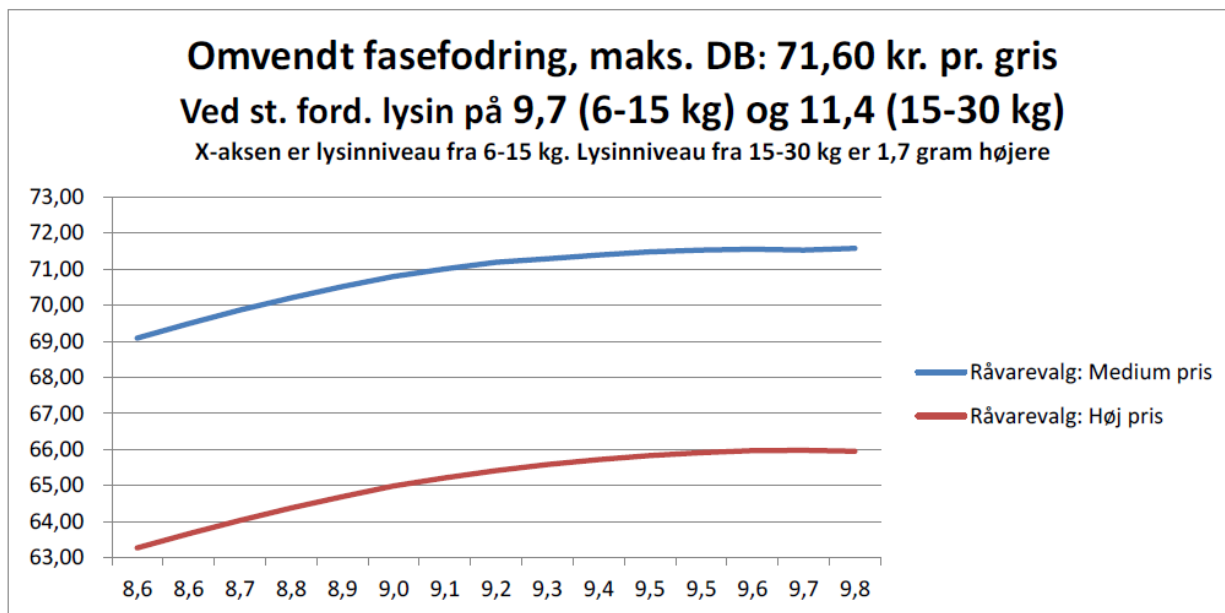
- Glidende overgang (evt. "blanding 1½")
- Test mulighederne i jeres besætning
- Moderat niveau af råprotein (140-145 g)
 - OBS: blandinger med 138 g råprotein og 10,5 g lysin
- Indhold af sojaskrå begrænses (10-16 %)
- Kartoffelprotein giver god aminosyreprofil
- Sojaproteinkoncentrat
- Evt. 2 % fiskemel

Blanding 3 (15-30 kg)

PRØV NOGET NYT: Omvendt fasefodring

- spar diarré-behandlinger og tjen (næsten) ligeså mange penge

Medd. 1095 viste, at det kan betale sig at starte med lavprotein indtil 15 kg og derefter give "fuld gas" med protein og aminosyrer – selv om det tager 2-3 dage mere

Blanding 3 (15-30 kg)

- Omvendt fasefodring
= Øget proteinindhold i
slutblanding (147-150 g/FEsv)
- Øget tilvækst og lavere
foderforbrug
- Potentielt højere kødprocent

Fokusområde/mål	Tiltag
Smågrise, <u>Katkjær</u>	Status Daglig tilvækst: 470 gram. Foderforbrug: ca. 1,85 FE/kg tilvækst. Dødelighed omkring 3 % Til dels begrundet i for små grise v. fravænning.
	Målsætning Daglig tilvækst: 490 gram Foderforbrug: 1,75 FE pr. kg tilvækst (= - 2,6 FE/gris) Foderoptagelse: 0,86 FE/dag Dødelighed: 2 %
Brug større mængde af bl. 6 – 8 kg Så længe grisene vejer under 6 kg ved fravænning	De første 10 dage fodres med denne blanding (undtagen grise fra babystald). Brug langtruget i samme periode – fodring 3 gange dagligt. SE vedlagte skema for faseskift
	Vejehold ved smågrise til yderligere afklaring af faseskift?
Mere protein i bl. 2. Der har ikke været diarré på denne blanding	Der forsøges øget sojamængde i denne blanding
Skift til bl. 3 De har haft svært ved at tåle den. Soja sænket 2 %-point i forhold til oprindelig skåneblanding	Diarrépakke for at afklare årsager til diarré. Evt. "sokketest"

Comfort 20 DK

Vestjyllands Andel

- kendt for kvalitet og partnerskab!

Comfort 10-30 DK

**Forsigtig
slutblanding
udskiftes**

28485		GARANTI:	
109	FE svin	100 kg	
g/FEsv			
140	St. ford. råprotein		
9,4	St. ford. lysin		
25	Byg	Min.	
+	Havre	Fast	
+	Nøgenhavre varmebehandlet	Fast	
45	Hvede inkl. Majs	Vejl.	
15-20	Sojaskrå afskallet	Fast	
1-5	Solsikkeprod afsk	Vejl.	
	Fiskemel	Min.	
1,0-2,0	Hæmoglobin	Fast	

28426	
111	
18,5/5,8	
130	
9-30	
25	
+	
+	
40	
20	
+	
1-2	

Comfort 20 DK

Vestjyllands Andel

- kendt for kvalitet og partnerskab!

Comfort 10-30 DK

**Forsigtig
slutblanding
udskiftes**

28485		GARANTI:		28426	
109	FE svin	100 kg		111	
g/FEsv				g/FEsv ³	
140	St. ford. råprotein			145	
9,4	St. ford. lysin			10,5	
25	Byg	Min.		25	
+	Havre	Fast		+	
+	Nøgenhavre varmebehandlet	Fast		+	
45	Hvede inkl. Majs	Vejl.		40	
15-20	Sojaskrå afskallet	Fast		20	
1-5	Solsikkeprod afsk	Vejl.			
	Fiskemel	Min.		+	
1,0-2,0	Hæmoglobin	Fast		1-2	

Flytning af faseskift

Udgangspunkt	%-fordeling (af FEsv)	Kr/FEsv
Startblanding	13	4,50
10-20 kg	45	2,00
20-32 kg	42	1,65
Foderomkostning, kr./gris		97,6

Ændret strategi	%-fordeling (af FEsv)	Kr/FEsv
Startblanding	15	4,50
10-15 kg	20	2,00
15-32 kg	65	1,65
Foderomkostning, kr./gris		96,5

- Der spares på startblandingen
- Der bruges for meget blanding 2
- Bedre start for grisen
- Højere tilvækst i slutperioden
- Foderomkostningen ikke øget

Hjælpeværktøj for korrekt faseskift

gns. dagl. tilvækst:	470
gns. fravænningsvægt	6
fravænningsdag	mandag
opholdstid, dage	56
afgangsvægt, mellem	32,0

	vægt v. skift
New 151	
Sm Grow 203	9
Sm Grow 252 / 204	16
fase 4	40
fase 5	40

- Viser grisenes tilvækst - dag for dag
- Tilpasses den enkelte besætning

		Mindste grise	Gennemsnit	Hurtigløbere
		393	467	569
1	ma	5,0	6,0	7,0
2	ti	5,0	5,9	6,9
3	on	4,9	5,9	6,9
4	to	5,0	6,0	7,0
5	fr	5,1	6,1	7,1
6	lø	5,2	6,2	7,3
7	sø	5,3	6,4	7,5
8	ma	5,4	6,6	7,8
9	ti	5,6	6,8	8,1
10	on	5,8	7,1	8,5
11	to	6,0	7,4	8,9
12	fr	6,2	7,7	9,3
13	lø	6,5	8,0	9,8
14	sø	6,7	8,4	10,3
15	ma	7,0	8,7	10,8
16	ti	7,3	9,1	11,3
17	on	7,6	9,5	11,9
18	to	7,8	9,9	12,5
19	fr	8,1	10,3	13,1
20	lø	8,4	10,8	13,7
21	sø	8,8	11,2	14,3
22	ma	9,1	11,7	15,0
23	ti	9,4	12,1	15,6
24	on	9,8	12,6	16,3
25	to	10,1	13,1	17,0
26	fr	10,5	13,6	17,7
27	lø	10,8	14,1	18,5
28	sø	11,2	14,6	19,2
29	ma	11,6	15,2	20,0
30	ti	12,0	15,7	20,8
31	on	12,4	16,3	21,6
32	to	12,8	16,9	22,5

Hjælpeværktøj for korrekt faseskift

		Mindste grise	Gennemsnit	Hurtigløbere
		393	467	569
1	ma	5,0	6,0	7,0
2	ti	5,0	5,9	6,9
3	on	4,9	5,9	6,9
4	to	5,0	6,0	7,0
5	fr	5,1	6,1	7,1
6	lø	5,2	6,2	7,3
7	sø	5,3	6,4	7,5
8	ma	5,4	6,6	7,8
9	ti	5,6	6,8	8,1
10	on	5,8	7,1	8,5
11	to	6,0	7,4	8,9
12	fr	6,2	7,7	9,3
13	lø	6,5	8,0	9,8
14	sø	6,7	8,4	10,3
15	ma	7,0	8,7	10,8
16	ti	7,3	9,1	11,3
17	on	7,6	9,5	11,9
18	to	7,8	9,9	12,5
19	fr	8,1	10,3	13,1
20	lø	8,4	10,8	13,7
21	sø	8,8	11,2	14,3
22	ma	9,1	11,7	15,0
23	ti	9,4	12,1	15,6
24	on	9,8	12,6	16,3
25	to	10,1	13,1	17,0
26	fr	10,5	13,6	17,7
27	lø	10,8	14,1	18,5
28	sø	11,2	14,6	19,2
29	ma	11,6	15,2	20,0
30	ti	12,0	15,7	20,8
31	on	12,4	16,3	21,6
32	to	12,8	16,9	22,5

gns. dagl. tilvækst: 470
 gns. fravænningsvægt 6
 fravænningsdag mandag
 opholdstid, dage 56
 afgangsvægt, mellem 32,0

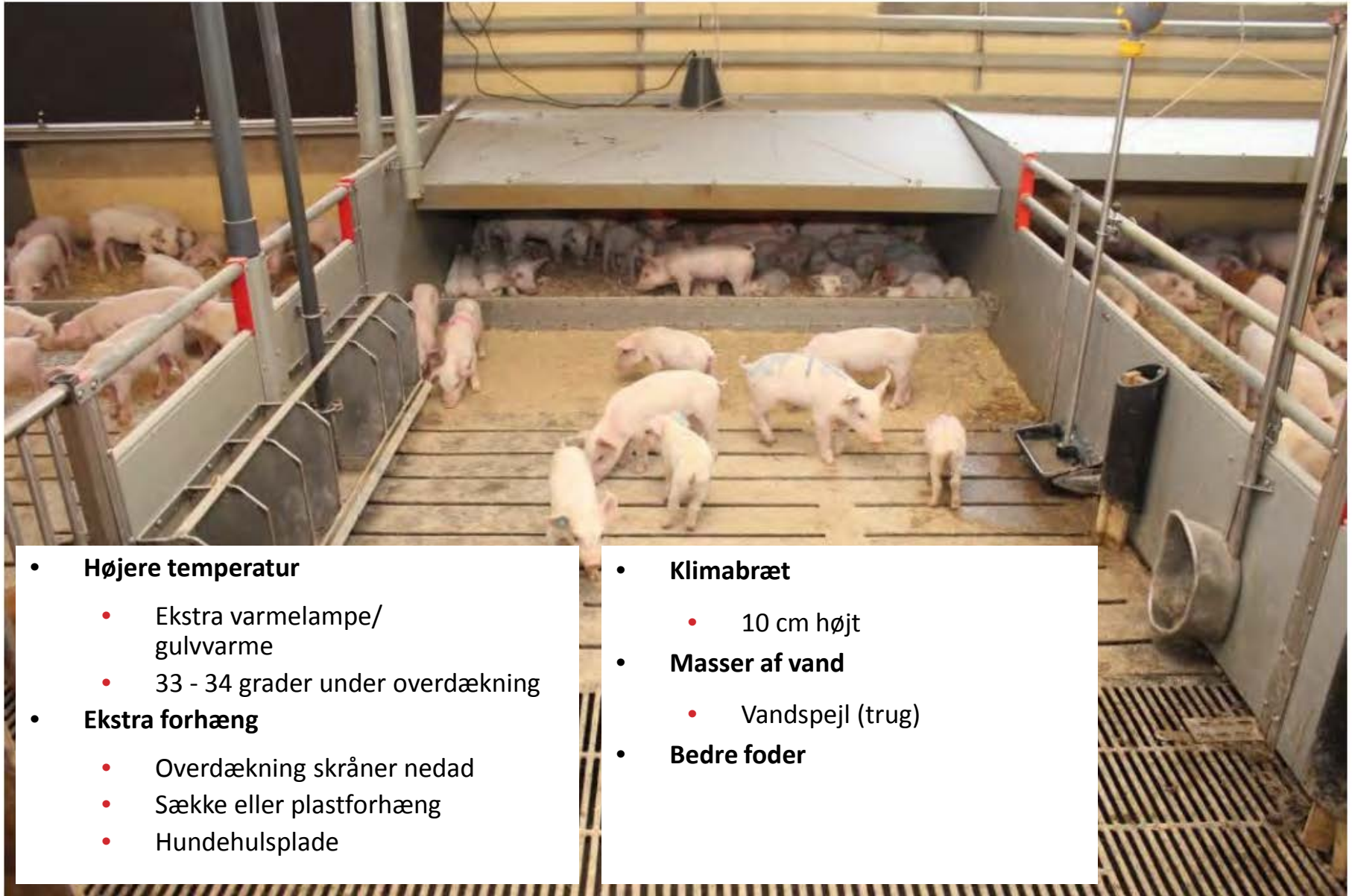
	vægt v. skift
New 151	
Sm Grow 203	9
Sm Grow 252 / 204	16
fase 4	40
fase 5	40

- Viser grisenes tilvækst - dag for dag
- Tilpasses den enkelte besætning
- Finjusteres med vejehold
- Glidende foderskift, hvis muligt

Andre tiltag for at tingene lykkes

Optimeret sti

- **Højere temperatur**
 - Ekstra varmelampe/
gulvvarme
 - 33 - 34 grader under overdækning
- **Ekstra forhæng**
 - Overdækning skråner nedad
 - Sække eller plastforhæng
 - Hundehulsplade

- **Klimabræt**
 - 10 cm højt
- **Masser af vand**
 - Vandspejl (trug)
- **Bedre foder**

Perfekt opstart af smårise – hver gang!

- **Grundig vask til gødningsfrit niveau**
 - med sæbe!
- **Udtørring!!!**
 - Temp. under udtørring: 30 grader
 - Tjek overfladetemperaturen på betongulv = 24 grader (32 grader i hulen)

Perfekt opstart af smågrise – hver gang!

- **Tjekliste før indsættelse**

- Tjek funktion og ydelse af vandventiler
- Tjek funktion af foderautomater
- Fjern rengøringsvand fra foderautomatens ædetrug
- Skyl vandrør igennem med rent vand efter vanddesinfektion
- Tøm "blinde ender" på vandrør (til drikkeventil/-kop), så grisene fra start får frisk vand
- Tjek at fremløbstemperaturen på gulvvarmen er indstillet til 38-40 °C.
- Tjek at rumtemperaturen er min. 24-26 °C.

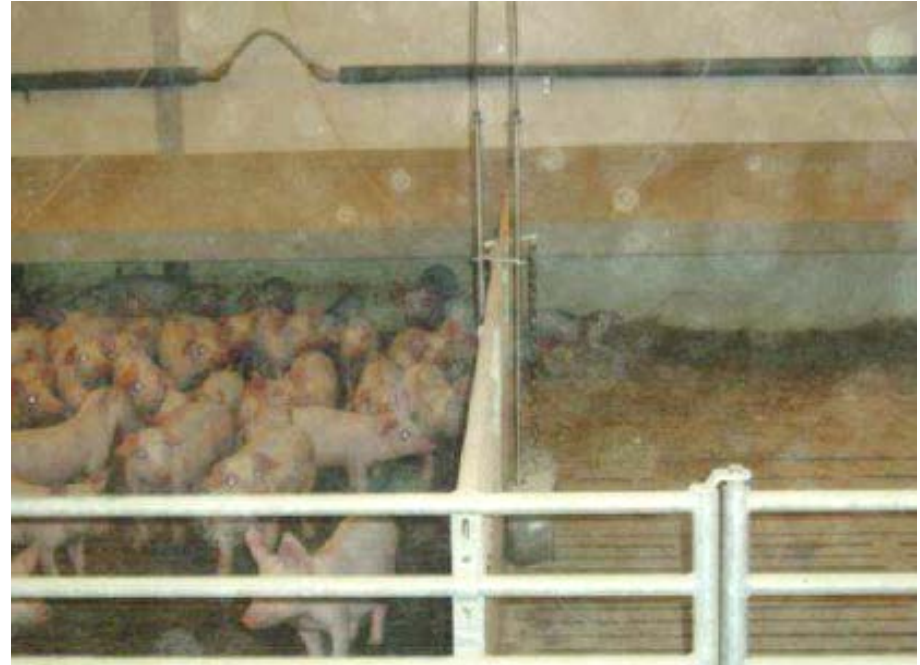

Sortering

- Fast strategi for sortering hver gang
- En dobbeltsti med de største
- En dobbeltsti med de mindste (optimeret sti)
- Individuel fodring til store og små

Temperatur og nærmiljø

- Placer de mindste grise *i midten* af sektionen (ikke under temperaturføler)
- Placer de store grise i enderne – de største ved ydervæggen
- Ensartet belægning i stierne

Temperatur og nærmiljø

Grisene afslører selv, om temperaturen er rigtig.

Vækstmanagement: Vejledende temperaturstrategi

Smågrise, delvist fast gulv

Vægt, kg	7	10	14	18	21	25	30
Diffust luftindtag, ° C	22 - 24	22	21	20	19	18	17
Stråleventilation, ° C	23 - 25	23	23	22	21	20	20

Temperatur og nærmiljø

Grisene afslører selv, om temperaturen er rigtig.

Vækstmanagement: Vejledende temperaturstrategi

Smågrise, delvist fast gulv

Vægt, kg	5	7	10	14	18	21	25	30
Diffust luftindtag, ° C	25-26	22 - 24	22	21	20	19	18	17
Stråleventilation, ° C	26-27	23 - 25	23	23	22	21	20	20

Tag med hjem...

- **Fokus på at øge grisenes foderoptagelse**
 - Træn grisenes foderoptagelse allerede i farestalden
 - Gulvfodring i starten
 - Ædepladser nok
 - Ikke for restriktiv indstilling af automaterne
 - Hold foder og vand adskilt
- **Sikring af god vandkvalitet**
- **OBS. på råproteinniveau i forhold til, hvad grisene kan tåle**
- **Hav et værktøj til at time faseskift**
- **Fokus på temperatur og nærmiljø**

Spørgsmål??

Mød os på ...

facebook

Bjarne Knudsen

bjk@sraad.dk / 2033 1110

SvineRådgivningen